

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:

Brasovia, piat'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese:

Joi'la si Duminica.

Pretiul abonamentului:

pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni

3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu

28. franci.

Se prenumera:

la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:

un'a serie garmonda 6 cr. si timbru de 30 cr.

v. a. pentru făcere publicare. — Scrisori ne-

francate nu se primesc. — Manuscrise nu se

retransmitu.

A n u l u X L I .

Nr. 68.

Duminica, 8 Septembrie 27 Augustu

1878.

Aliantie intre poporele orientale.

Brasovia, 7 Septembre 1878.

Amu disu in numerulu trecutu, ca suprematistii nostri maghiari si nemti dupa firea loru adeverata tindu mai multa a paralisa, ear' nu sa favorisá liber'a desvoltare a romanilor si slavilor din Orientu. Pe catu timpu principiulu conduceatoriu alu politicei loru in interiorulu monarhiei va fi: asuprirea politica si nationala a nationalitatilor romane si slave conlocuitorie, ei, si se voiésca, nu voru poté observá o atitudine sinceru amicabila catra poporele chrestine de pe peninsula balcanica.

Cu tóte aceste inse partea cea mai mare a maghiarilor diplomi si nediplomi mai este stată de naiva de a crede, ca ar' fi cu potintia a Ungari'a se inchiaia spre exemplu o aliantia stansa defensiva si ofensiva cu Romani'a si Serbia, se intre in relatiuni strense amicabile cu aceste state vecine inainte de a se fi aliatu, inainte de a se fi impacatu pe bas'a egalei indrepertari cu romanii si slavii de acasa, cu cari trascu impreuna in unulu si acelasiu statu.

De curéndu primi diuariulu boemu „Politik" dela corespondentulu seu din Bucuresci scirea, ca pe la mediuloculu lunei lui Augustu ar' fi mersu a Bucuresci doui ómeni de incredere ai d-lui Tisza, unulu deputatu si altulu magnatu ungurescu, avendu missiunea secreta de a intrebuinta absentia ministrului-presiedinte Ioanu Bratianu si a castigá astfelui pe romani pentru politic'a maghiara.

Ori-catu de absurdă s'ar' paré la prim'a cete acést'a scire, ea 'si are indreptatirea in attitudinea ce-o observa politicii si diplomati maghiari de unu timpu incóce facia de Romani'a. Puçinu importa dér' déca relatiunea de susu este esacta nu, ajunge ca, judecandu chiaru dupa opiniunea predominia in press'a maghiara, politicii unguri cred, ca ar' fi cu potintia, ca ei se inchiaie o alianta cu Romani'a fara ai dá acesteia mai inainte garantia reala, ca maghiarii au incetatu de a fi inimici ai desvoltarii elementului romanescu.

Corespondentulu lui „Politik" are resonu a crede in possibilitatea unei asemenea aliantie. Barbatii de statu ai Romaniei au datu probe destule, ca ei sciu se socotésca numai cu factorii reali, nu inase cu promisiuni góle si cu fantas-magiorii politice, cari preocupa inca pe cei mai multi dintre politicii maghiari. Cestiunea e de altmintrea forte clara si simpla. Ungurii, déca voiescu se dé probe de amicitia facia de romani, trebuie se incépa antaiu cu romanii dela ei de acasa, caror'a le datorescu in privint'a acést'a statu de multu, incatul nisi intr'unu veacu nu se potu curati de tota datori'a.

„Ungurii voiescu inse se se unésca cu romanii in contra aspiratiunilor de emancipare ale slavilor, sustinendu, ca romanii sunt amenintati din partea slavilor in aceea-si mesura ca si ungurii" — adauge corespondentulu diuariului numitu.

Este adeveratu. Singurulu argumentu ce 'lu adue maghiarii pentru alianta cu romanii e — Russi'a, sunt — slavii. Sunteti amerintati de russi ca si noi, prin urmare sunteti aliatii nostri naturali, dieu ungurii catra romani. Nui dreptu ce spunu ungurii, voi romanii nu sunteti nicidecum amenintati de catra slavismu, pe voi ve amenintia, ca si pe noi, numai suprematia ungarilor si a nemtilor, le striga slavii. Care din doui are dreptu?

La acést'a nu se pote respunde numai cu atatea cuvinte. Insemnatatea cea mare si capitala ce o are pentru momentu cestiunea aliantelor intre miciile popore ale Orientului merita a fi tractata mai pe largu si cu óre-care minutiositate. De astadata finimu, dandu dreptu corespondintelui „Politik", candu dice, ca marea problema a

viitorului este, ca poporele orientale se'si dé man'a pentru ca se nu cada victime aceloru rasse, cari tindu a trai pe contulu altoru rasse! —

Luptele in Bosni'a si Herzegovin'a.

„Pester Lloyd" publica scrisoarea unui soldatu din regimentulu „Este", divisiunea XVIII, care divisiune a fostu insarcinata cu ocuparea Herzegovinei. Reproducem si noi scrisoarea acést'a interesanta; ea e datata dela Stolacu 25 Aug. 1878 si suna asa:

„Iubita mama! Spre a dá unu semnu de vietia, iau cu bucuria cerus'a a mana, spre a-ti scrie despre patianiile, despre lipsele si situatiunea nostra. Vei fi auditu, in ce situatiune ne aflam; multiamita lui D-dieu inse am scapatu pana acum cu vieti'a din tóte luptele. In 1 Aug. amu trecutu frontier'a, unde avuram o mica lupta, in 13 Aug. avu batalionulu 2, care era in Stolacu, o mare lupta, unde a 8-a compania se afla in frunte si capitanulu Medved, unu oficieriu inferior si 76 soldati fura omoriti si cativa vulnerati. — Noi le veniram intru ajtoriu la 14 Aug., dér' era preatardiu. Dupa aceea a plecatu de aci batalionulu 2 si batalionulu 1 a remasu. In 16 Aug. dim. era se plece trenulu nostru pentru provisuni la Metcovici, nu potu ince merge mai departe decat o jumetate óra dela orasius, unde su atacatu de insurgenti. Noi, adeca compania I, eram escort'a. Insurgentii se suira in munti, noi atunci ne amu intorsu in fortarétia si ei impuscau necontenitua asupra nostra, asia incatul compania nostra avu 9 morti si cativ'a raniti. Acum ne aflam in fortarétia, acuma focul iniamicu deveti mai mare, insurgentii se aflau pe munti in faç'a fortaretiei, asia a duratu focul acesta dela 16 dim. pana in 21 Aug, la 10 ore a. m. di si nòpte; in fortarétia se afla numai o singura cisterna, unde nu era multa apa; numai avem nici victualii. Acuma iti poti inchipui iubita mama in ce stare ne aflam luptandune de 6 dile si neavendu ce manca si ce be. In fiecare séra prima fiecare soldatu ½ patrariu de apa si o bucatica de pismetu turcescu, care l'amu fostu gasit in fortarétia. Soldatii turci ne-au primitu in fortarétia si in orasius amicabilu; cu ei n'amurut nici o lupta. La intrarea nostra au depusu armele si au plecatu in Turci'a. In 17 Augustu insurgentii au atacatu brigad'a, care ne venea noe intru ajtoriu, dér' au fostu imprastiati si batuti, candu incepura a dá focu tunurile nostre, sute de insurgenti cadiura. Este ingrozitoriu cumu tractau insurgentii pe soldatii nostri. La cei-ce cadeau séu ii prindeau le taiau nasulu, urechile degetele pana candu inca traiau. Turcii puneau in tiépa pe soldati vii chiaru. Nu poti se-ti descriu iubita mama ce avem si se suferim acuma. In 21 amu mancatu carne de calu, de amu fi avutu numai mai multa, eram atatu de osteniti, incatul nu mai poteam amblá; caii, cari se aflau in fortarétia nu se mai poteau tiené pe pecioare de flamandi, ne miram chiaru si noi, ca amu mai potut'o duce, dér' si esteriorulu nostru este destulu de tristu. Unu maioru din regimentulu nostru inca e ranit; pana astadi inca nu se scie cati lipsescu din regimentulu intregu; trebuie se se fi perduto forte multi, asia si dela venatori..."

Cu privire la situatiunea armatei de ocupa-tiune in urm'a luptelor pana la finele lui Augustu scrie diuariulu oficialu „Wiener Abendpost":

„Decursulu luptelor de pana acum in Bosni'a a arestatu, ca grosulu insurgentilor sta in faç'a brigadelor imperatesci, cari occupa inaltimile dela Doboy. Déca generalii imperatesci cu totu ajtoriulu ce le-a sositu pana acum, totu stau inca in defensiva, caus'a este, ca voiescu se'si re-culge si se'si pregatesca bine tóte fortiele ca se

pota reluá ofensiv'a cu aceeasi superioritate, care e garantia unui succesu siguru si nimicitoriu de fortiele inimice.

Generalulu Szapáry in curéndu va dispune peste 3 divisiuni, si atunci va fi sositu momentulu ofensivei. De alaltaeri (31 Aug.) sosescu in Broodu trupele, cari indata se indrépta spre Sav'a. Pre-gatirile de resbelu se intetiescu si in Seraievo, care orasius se va fortificá. Eri sosi la Broodu ½ de bateria tunuri de calibră greu si se dice, ca pana in 5 Sept. voru mai veni inca 1 ½ bateria de tunuri de positiune, destinate pentru fortifica-tiunile din Seraievo. Nu se scie numai cumu se va poté transportá materialulu acest'a colosalu dela Broodu incolo, ca-ci cu tóte ca dincolo de Sav'a se afla mai mult de 12,000 carre, inca totu mai este asia mare lipsa de mediulcde de transportu, incatul in fiecare óra se ceru cate 100 de carutie. Pana in 6 Sept. voru se sosescu la Broodu inca 6 regimete de infanteria completa, o multime de cavaleria si trenu."

Cu privire la starea sanatatiei trupelor scrie totu Gazeta de Vien'a cu dat'a de 3 Sept.: „Este in natur'a giurstarilor, ca trupele de ocupatiune se afla intr'o continua activitate in urm'a multelor espeditiuni si alu greului serviciu de campu. De astadata soldatii voru avé se se lupte cu mari strapaticie, cari ostenescu poterile fisice ale individului inca mai intensivu, decat candu ar' fi a se face operatiuni mari belice. Acestu faptu are negresitu o influentia mare asupra sanatatiei trupelor. Cu tóte acestea senatatea trupelor dupa scirile, ce ne sosescu, e normala si mai buna, decat se descrie din mai multe parti. Considerandu situatiunea nefavorabila, cifra bolnavilor nu este nicidecum surprindetorie. De-altmintrea in acele tienuturi tómn'a este cea mai senatosa parte a anului."

Lui „Deutsche Zeitung" i se telegraféza din Broodu 1. Sep.: Unu comerciantu, fostu oficieru, sositu astadi dela Loznic'a trecendu pe la Bjelin'a spune, ca oficerii de geniu turci au facutu din Bjelin'a o a doua Plevna, si ca va fi forte greu si va trebui o asediare regulata spre a luá ora-siulu. Incependu dela Drin'a se estindu fortifi-catiuni de pamentu pana la Dugopolie si peste Churc'a earasi indereptu la Drin'a pana la satulu Medgearsi. Bjelin'a fu aprovisiunata si provediuta cu materialu de resbelu in abundantia. Provisiunea si munitiunea veni, ca din pamentu nòpte, nu se scie de unde. Garnison'a dela Bjelin'a este si acuma deja mare dér' ea va fi inca si mai mare.

Trupele de sub comand'a generalului Szapáry s'au reculesu in fine si primindu ajutorie suficiente au reluatu ofensiv'a. Gen. Szapáry anuncia din Doboy 4 Sept. séra: Deorece numerulu insurgentilor la tierul dreptu alu Bosnei aprópe de sioseau'a spre Doboy este mare a fostu tramise regimetele 54 si 8 si o bateria de munte sub comand'a gen. Waldstätten spre Lipacu, si dupa o lupta de 7 ore insur-gentii fura respinsi in tóte partile si urmariti pana la inoptare. Pierderile nostre trecu peste 130, mai multi raniti. — Philipovic anuncia din Seraievo, 5 Sept.: Prim'a si a dou'a brigada de munte din divisiunea a 6 de sub Tegetthoff au luate la góna in 3 Sept. o bandă de 100 insur-genti. Pierderile insurgentilor sunt 30 morti si forte multi raniti; pierderile nostre 10 morti 40 raniti.

Cujus generis?

(Corresp. part. a „Gaz. Trans.")

Din Transilvania.

Dintre impressiunile cele mai placute dela conferint'a nòstra electorală generală din Sibiu ocupă locul primu acea a mea firma convingere, ca aderentii ambelor pareri dorescu cu totu aceea

sinceritate de a vietui in pace, in armonia, in fratiatate adeverata cu natiunile conlocuitorie din patria; si cumu-ca toti sunt gat'a a intinde la momentu si elementului maghiaru si celui germanu man'a fratiésca, déca se voru convinge, ca si din acestea parti se intentionéza cu sufletu curatul si anima sincera impaciuiurea popórelor, ce locuescu dimpreuna. Este o dorintia instinctuale acésta, pentru-ca fiecare dintre natiunile locuitorie in frumós'a Transilvania iubesc in totu acel'a gradu brazd'a ce-o nutresce, vatr'a familiara si mor-mintele strabunilor. Viu nici unulu din noi nu va parasi pamentul acest'a, nici va abdice dela naturalulu dreptu de esistintia. Astfelie nu ne remane decatu o alternativa, din care eu preferu si sustienu — pana voi poté — partea: că se ne intielegemu unii cu altii.

Speram, ca catastrofa din Orientu si consecintiele ei voru contribui multu la inradacinaarea acestei idei mai alesu intre romani si maghiari; intre cele doué oase, doué mici popore, ce sunt situate intre doué oceane de natiuni in tota directiunea eterogene de ele si neinfrenavere in voracitatea loru. Speram, ca dupa cumu ne amu convinsu noi romanii, nu de prim'a, dér' de sigura de ultim'a data, ca elementulu slavic nu e amiculu nostru, totu asia se voru fi convinsu si maghiarii, ca aliant'a loru dualistica nefindu naturala, nu le pote aduce alte fructe, decatu inca vreun'a Bosnia si Herzegovina. Speram, ca pe bas'a tuturor acestor'a va trebui se urmeze de sine órecare apropiere intre aceste doué natiuni.

Sperantia m'a insielatu! Istor'a dilei aréta tocmai contrariulu. Abisulu cresce pe di ce merge, atacurile se immultiescu si devinu totu mai vehemente si se indreptéza tocmai intr'acolo, de unde resarira primele radie de sperantia.

Eata cumu e situatiunea actuala. Cu ocusiunea conferintiei nóstre electorale generali eu unulu mai ca nu me mai sciamu orientá in privint'a atitudinei partii celei mai mari a fratilor nostri Sibieni in tempul mai din urma. Numerulu aderen-tiloru sistemei de activitate se spori in restempu de 3 ani catu de binisioru intre ei; vedui desfasurandu-se o energia neobicinuita, o miscare surprindetória la densii spre, a face se triumfeze drapelul loru.

Dupa conferintia vedui barbati altcumu seriosi, jalusi de onórea, renumele si popularitatea loru, mergendu in energi'a loru atatu de departe, incatu calcar a chiar usi parol'a data de a sustiené conclusulu conferintie generali de solidarimente obligatoriu. Se lapadara de tata si mama si alergara că fluturii dupa nurii cochetei de activitate.

Dupa tóte acestea nu s'a potutu presupune, nici asteptá alt'a, decatu ca conlocutorii maghiari voru recunoscse, ca majoritatea fratilor nostri Sibieni sunt intru atat'a de petrunsi de ide'a infratierei, incatu in afectiunea loru entusiastica: de a le face pe voia domniloru maghiari — resignéza chiar si la sympathia nostra, ba rischéza de a fi condamnati de tota lumea culta pentru calcarea parolei de solidaritate.

Dér' ce se vedi! Astadi buciuma maghiarii prin tota tiér'a, ca: Sibiiulu e unu cuibul de vipere; Sibienii sunt vampiri, cari sugu sangele poporului lipitul de pamentu spre scopuri infernali; ca Sibienii, cari tragu salariulu loru din subventiunea statului (— precum se scie consistoriulu bisericescu cu dlu vicariu in frunte) sunt ómeni nemultiamitori si perfidi, ca institutele romane de cultura din Sibiu sunt diatribe revolutionari; ca „Telegraful romanu” e o fóia degenerata, care urmáza manier'a banditilor de a infinge pe furisiu cutitulu dreptu in anim'a statului maghiaru.

Tóte acestea si mai multe le vedem desvoltate per longum et latum in Nr. 197 a lui „Kelet” din 30 Augustu a. c.

Ei bine fratiloru activisti Sibieni et consortes, le suferiti voi aceste? Candu vediuramu ca rupserati parol'a data pentru solidaritate in atitudinea nostra, ni sangerà anim'a pentru fratii nostri de-o mama. Acuma vediendu injuriile cele infernali aruncate pallam et publice in faç'a vóstra — ni rosiesce obrazulu. Acest'a e blidulu de linte, ce vi'l'u prezenteza nouii vostri frati de cruce?! Astfelie pricpeu ei fratiatatea că se ye timbreze in faç'a lumiei de

ingrati si perfidi; se strige in gur'a mare, ca nu meritati, decatu desprieti si infamare, se invóce poterea de feru a statului că se ve sugrum? Se dice, ca noi passivistii suntemu inimici ai statului; dér' se dice, ca si voi activistii suntemi neamici ai aceluia. Spuneti-ne acumă voi: de cè se ne tienemu?

Turturelul Codreanu.

Gimnasiulu romanu din Beiusiu.

Cultur'a mintii si nobilitarea animii, consolidarea caracterului sunt basele, pe cari se intemeiéza prosperitatea si fericirea individuala, catu si nationala. Apoi unde se cultivéza acesti doi factori puternici, déca nu in institutele de invetiamentu si de educatiune, ca-ci aceste sunt vatrele de unde se respandescu radiele cele binefacatórie si umanitarie, cari dau vieatia, taria si insufletire pentru totu ce-i bunu, nobilu si frumosu. Cu catu este o natiune mai tare remasa indereptu in cultura, cu atata are necessitate de mai multe institute de invetiamentu si de educatiune. Natiunea romana inca e remasa indereptu in cultura nu atatu din vin'a sa, ci din caus'a impregiuriloru vitregi si din caus'a barbariei timpuriloru trecute. Cumu diseramu nu-i natiunea romana de vina, ca nu se afla pe aceeasi trépta de cultura cu alte natiuni luminate, ci acelea pedeci mari, cari iau statu in drumu si au oprit'o. Si romanulu a aratatu, ca iubesc si imbracioză cultur'a si sciintia a candu i se da ocasiune, ba ca e in stare se aduca mari sacrificii pentru ridicarea asiediamintelor de cultura. Despre acestu adeveru ne da dovéda cea mai stralucita si gimnasiulu din Beiusiu. Acestu gimnasiu a trecutu dela intemeiarea sa pana in diu'a de astazi prin trei faze de evolutiune.

In anulu 1829 a intemeiatu Episcopulu Samuilul Vulcanu in orasulu Beiusiu unu gimnasiu micu, apoi a ridicatu cu spesele sale o zidire cu o ridicatura spre scopulu acesta si a depusu 35,000 fl. m. c. séu 36,750 fl. v. a., că din dobandile de 6% ale acestui capitalu se se platésc professorii gimnasiului de patru clase gramaticale dupa organisatiunea de pe acelea timpuri, si invetatoriulu clasei a dou'a normale séu elementare. Professorulu clasei prime gramaticale si invetatoriulu clasei a dou'a normale capetá cate 300 fl. m. c. séu 315 fl. v. a. era ceialalti professori gimnasiali capetau cate 350 fl. m. c. séu 367 fl. 50 cr. v. a., éra professorulu, care purtă directiunea mai primea pe langa salariulu de mai susu inca 50 fl. m. c. séu 52 fl. 50 cr. v. a. Acésta era starea gimnasiului pana la anulu 1837.

Acestu mare archiereu si iubitoriu de cultur'a spirituala a némului seu vediendu, ca prin intemeiarea gimnasiului micu n'a potutu intimpiná tóte necesitatatile ivite, ca tinerii lipsiti, cari absolvau cele patru clase gramaticale trebuieau din lips'a mediulocelor si a institutelor superioare se-si curmeze studiile, de aceea a asternutu inaltului tronu inca indata dupa anulu 1836 alte litere fundationale spre a ridicá gimnasiulu intregu. Pe langa cele patru clase gramaticale a mai adausu doue umanióre, asia ca gimnasiulu sa facutu de 6 clase, asemenea si norm'a cu cele doue clase sistematice a ridicat'o la scóla capitala, pe langa scóla triviala, ce esistá de mai inainte.

Apoi si edificiulu l'a mai maritu si largit u astfelie, ca poteau incapé auditoriile pentru siepte clase si inca mai remanea locu destulu, că se pota locui directorulu si 6 professori neinsurati. A dispusu, ca dupa sistem'a de atunci se se propuna in fiecare clasa tóte materiile de cate unu singuru profesor. Mai incolo si-a esprimatudorintia ca professorii claselor umanióre se fia stabili, éra cei ai claselor gramaticali se se suie gradatul din prim'a clasa si se mérga cu studentii pana intr'a patr'a grammaticală si dupa ce au implituit cursulu acesta de patru ani éra se se intórea in prim'a grammaticală. Mai incolo si-a manifestatu ferbinta dorintia, că pe langa studiile celealte sistematice se se propuna iu clasele umanióre si gramatic'a si literatur'a romana si se introduce ortografi'a cu litere strabune latinesci, fresce limb'a romana se se tracteze, că studiu extraordinariu. Cine mai gandea pe atunci la grammaticală si literatur'a limbei romane, candu si astadi acele studii se tractéza in cele mai multe institute forte masteru!

Pentru completarea gimnasiului a mai depusu inca 40,000 fl. m. c. séu 42,000 fl. v. a. asia ca tota fundatiunea facea 75,000 m. c. séu 78,750 fl. v. a., care capitalu aducea cate 6% 4500 fl. m. c. séu 4725 fl. v. a.; pe totu anulu.

Venitulu se distribuea in urmatoriulu modu:

a) Directoriului localu, care se alege dupa normativele in vigóre, din sinulu professorilor, se da 500 fl. m. c. séu 525 fl. v. a.; b) professorului din prim'a si din secunda classa umanióra se da cate 400 fl. m. c. séu 420 fl. v. a. prin urmare amenduror 800 fl. m. c. séu 840 fl. v. a.; c) fiecarui professoru gramaticalu cate 350 fl. m. c. séu 367 fl. 50 cr. v. a., in suma 1400 fl. m. c. séu 1470 fl. v. a. Invetatoriulu primei clase normale se remana pe lenga provisiunea invetatoriului scólei triviale; e) pentru incalditulu scóleloru cate 3 stanjini de lemn, stanjinulu cu cate 3 fl. m. c. séu 3 fl. 15 cr. v. a., 63 fl. m. c. séu 66 fl. 15 cr. v. a.; f) pentru ingrijitoriu scóleloru 50 fl. m. c. séu 52 fl. 50 cr. v. a.; g) pentru conservatiunea edificiilor si pentru procuratiunea mobilelor scolastice 240 fl. m. c. séu 252 fl. v. a.; tota suma 3353 fl. m. c. séu 3520 fl. 65 cr. v. a.; h) din sum'a restanta de 1147 fl. m. c. séu 1204 fl. 35 cr. v. a. se se coca pane si se se imparta la tinerii seraci romani din partile acestea. De acestu beneficiu se se bucurie tinerii seraci, cari studiéza in acestu institutu si au celu puginu din studii si din moralitate clas'a prima, dér' apoi doresce, că la impartire se se ia in consideratiune mai cu séma tinerii greco-catolici.

Acésta dispositiune aréta simtiulu celu blandu si umanu, ca nu pretinde, că numai tinerii eminenți se se impartasiésca de beneficiu, ci si pri-manii, sciindu forte bine, ca n'au toti studentii darulu de a se distinge, apoi nu se restringe numai la fii sei sufletesci, ci concede, că se se bucurie si tenerii romani de alta confessiune, numai catu cere că se se preferă greco-catolicii, intielegandu-se, ca in lipsa de greco-catolici se potu impartasi si de alta confessiune. Manipulatiunea acestei fundatiuni cade in sarcin'a episcopului gr. cat. din Oradea-mare si fiindu scaunulu episcopescu vacantu, cade tota sarcin'a pe capitululu diecesanu, afara de aceea despre starea activa séu passiva a fundatiunii se voru dā socotele in totu anulu inaltului consiliu regiu locutenentiale ungu-rescu. Toti professorii, afara de celu din prim'a normala, se voru alege liberu (libere legendi) din clerulu greco-catolicu alu diecesii Oradiei-mari prin episcopulu diecesanu si fiindu scaunulu episcopulu vacantu, prin capitululu aceleiasi diecese si se voru propune directiunei concernente literare spre confirmare, in faç'a careia voru depune esamenulu aprobatoriu.

Fundatiunea acésta, fora de a impedece administratiunea privata a fondului, destinandu-se (accensenda) pentru institutele literarie publice, va fi supusa (parebit) inspectiunii publice, precum si in tóte partile administratiunii literarie va depinde strinsu numai (stricte unice) si nemediulocitu de directiunea superioara regésca a scóleloru si a studiilor din districtulu literariu alu Oradiei-mare, asemenea si despre progressulu tinerimei scolastice in studii si moralitate, si despre professori insisi se voru asterne informatiuni semestrale pe calea respectivei directiuni literarie inaltului consiliu regiu locutenentiale ungu-rescu.

Prin acésta dispositiune fundationale este supusu gimnasiulu din Beiusiu indirectu inspectorului de scóle maghiari, apoi directu ministeriului maghiaru, prin care impregiurare'i remane numai umbra din caracterulu confessionalu. Ce au potutu indemna pe acestu bunu romanu la o astfelie de dispositiune, nu potetu pricepe.

Mai dispune, ca de ar' inceta vreodata acestu institutu capitalulu fundatiunii cu pretiulu edificiilor se se imparta in doue parti, o parte se se destineze pentru stipendii, éra cealalta parte pentru dotatiunea seminariului micu gr.-cat. din Oradea-mare. In 11 Augustu 1837 s'au aprobatu si confirmatu literile fundationale si in anii urmatori s'au introdusu clasele umanióre si in acésta stare au remasu gimnasiulu pana la introducerea sistemului noua.

In anulu 1851 in 6 Februarie s'a tenu-tu consiliulu scolasticu in presintia Escel. Sale dom-nului Episcopu Vasilie Erdélyi, sub presidiu reverendis. d. Iosifu Papp-Szilágyi, inspectoru si consiliariu c. r. peste scólele gr. cat. din districtulu Oradiei mari, fiindu presentu directorulu gimnasiulu si toti professorii gimnasiali cu scopu de a organiza gimnasiulu de nou dupa legea provisoria, care a dat'o ministrul de culte si instruc-tiune publica Leo Thun pentru organizatiunea gimnasielor.

In acésta conferintia s'au discutat si stabili-vr'o 10 puncte, dintre care voiu scóte pe cele mai insemnante; La punctulu 2 se decide,

gimnasiulu acest'a se se organizeze in gimnasiu mare de 8 clase si déca veniturile fundatiunilor nu' ar' ajunge pentru că se se pota platî toti profesorii se se róge ministeriulu, că sum'a ce lipseșe se se suplinésca din fundulu studiilor catolice si că se se nu fie lipsa de professori harnici. se adópta principiu, că se se aplice preoti neinsurati si neputendu-se implini posturile cu de acest'a se se aplice si preoti insurati, ba si dintre mirenii greco-catolici se se aplice de professori, déca s'ar afă barbatii harnici. — In punctul 5 se decretează limb'a romana, că limba a instructiunei cu acelui adausu, ca de ar' fi studentii, cari nu sciu romanesc se li se esplice studiile si in limb'a loru si sei lase, că se respondia in limb'a loru proprie. — Punctul acesta catu privesce strainii n'are nici unu intielesu, ca nui nici o ratiune pedagogica nici didactica, pentru care se lise faca astfelui de concessiuni, din contra aceleia concesiuni aduceau scolarilor romani pagube nereparabile. Apoi strainii au gimnasiu destule in Ungaria pe candu romanii numai pe acest'a lu' au. — In punctul 7 se concrede directiunea provisoria celui mai betranu professoru, facandulu responsabilu pentru instructiune. Cá prof. capeta 400 fl. si ca directoru inca 100 f. prin urmare 500 fl. m. c. seu 525 fl. v. a. Doi professori mai betrani voru capeta cate 400 fl. m. c. alti patru professorii voru capeta cate 350 fl. m. c. In punctul 8 se decide, că tinerii greco-orientali, se asculte doctrin'a religiunei dela professorii gimnasiului, deórece e comuna si difera numai in puçine puncte de a gr.-catolicilor si acelea puncte li se potu face cunoscute si de parochulu neunitu afară de scóla si déca voru cere li-le voru poté si esplicá. Mai incolo diu causa ca greco-orientalii au totu acelasius ritu se obliga tinerii gr. or. se mérga in di de lucru si dumineca la biserică cu greco-catolicii, numai lise concede, că se se cuminece in biserică loru. In punctul 10 incatu nu se voru ajunge lemnele pentru organisatiunea cea noua promite domnulu episcopu, ca catu va trai va dătote lemnele pentru tóte clasele gimnasiiale si normale gratuitu in totu anulu si nutresce via sperantia, ca acésta voru face-o si urmatorii sei, spre a promova cultur'a nationala.

Pentru că se se asigureze gimnasiulu s'au facutu colecte in tóta dieces'a, priu care colecte adunate dela episcopu, care singuru a datu 1270 fl. m. c. pentru instrumente fisicale si alte colectiuni si dela credinciosi s'a maritu fondulu dela 75,000 fl. la 90,000 fl. m. c. seu 94,500 fl. v. a. In 18 Sept. 1853 prin resolutiune imperatésca se confirma gimnasiulu de optu clase si isi aplacideza din fundulu studiilor catolice o subventiune auuala de 3530 fl. m. c. seu 3706 fl. 50 cr. v. a. Prin resolutiunea ministeriului de culte din 29 Sept. 1853 se ordinéza, că directorulu gimnasiulu se capete 800 fl. m. c. seu 840 f. v. a. eara professorii computandul si cuartirulu naturalu 600 fl. seu 630 fl. v. a. éra suplentilor se lise dé namai cate 500 fl. m. c. seu 525 fl. v. a.

In gimnasiulu dela Beiusiu, că in tóte gimnasiile au fostu limb'a instructiunii pana la anulu 1844 cea latina, de atunci s'a intr'odusu cea ungrésca. In anulu 1851 s'a intr'odusu limb'a romana, că limba a instructiunii sub cuventu, ca tinerii romani se pótă face sporu mai mare in studii. Apoi pentru că tinerimea scolastica se-si pótă castigá catu mai iute cunoscintia limbei germane se decise pe la 1853, că se se propuna in fiecare classa cate 3 óre pe septemana, éra in clasa VII si VIII-a s'a propusu literatur'a germana in limb'a germana. In anulu 1854/5 s'au fostu decisu a se propune in tóte clasele gimnasiului superiore ce'u puçinu unu studiu in limb'a germana si déca vrea Dumnedieu, se voru propune si doua studii mai usiore in limb'a germana. De asemenea pentru că se se faca progressu mai mare in limb'a latina, se va propune in clas'a VIII Propedeutic'a in limb'a latina (ad ampliorum in lingua latina profectum assequendum, classe VIII propedeutica lingua latina proponetur). Ce mai idea bizara si desientiata. Noi scimu din experientia, cata greutate le face propedeutic'a studentilor in limb'a materna, déra apoi in cea latinésca. Numai dicemu nimica, ca cine va audi numai va incepe se rida. Astfelui stau lucrurile pe la 1853/4 cu gimnasiulu dela Beiusiu. Cum stau ele astadi? Acésta o vomu vedé in numerulu venitoriu.

(Va urmá.)

"Wiener Zeitung" publica urmatóriile autografe imperatesci catra ministrulu-presiedinte al Austriei:

Iubite principe Auersperg! Façia cu evenemintele militare din Bosni'a si Herzegovin'a intrég'a poporatiune, condusa de simtiulu traditionalu patrioticu, arata cele mai caldureșe sympathii pentru trupele nóstre, cari se lupta cu atat'a bravura si devotamentu si pentru successele loru stralucite. Interessulu patrioticu alu poporatiunei se documenteză cu deosebire in ajutoriulu ce li se da ostasiloru raniti. Iau acésta la cunoscintia cu mare satisfactiune si dău expresiune viuei dorintie, că spriginulu caldurosu, ce l'a datu poporatiunea pana acum reuniunilor patriotice de ajutorire esisteante, se'lui dé si de aci incolo in aceeasi mare mesura, care corespunde sympathiei patriotice tuturor pentru suferintiele celor ce au fostu raniti in implinirea cea mai fidela a datoriei loru.

Insarcinandu-te a aduce acésta la cunoscintia tuturor, te provocu totodata a dă sprijinulu celu mai poternicu reuniunilor patriotice pentru ajutorirea ranitilor si a te ingrijii cu deosebire pentru durabil'a si folositória conlucrare a acestoru reuniuni.

Schönbrunn, 31 Augustu 1878.

Franciscu Iosifu.

Iubite principe Auersperg! Petrunsa de caldurosulu interesu si de ingrigire pentru binele ostasiloru nostri raniti in luptele glorióse din Bosni'a si Herzegovin'a sunt convinsa, ca in tóte cercurile damelor voiu intempiá dori'ia patriotică de reala manifestare a acelorasi sympathii; incatu recomandu "reuniunilor patriotice pentru ajutorirea ranitilor", a caror activitate plina de merite o acompanieză cu unu simtiu de sincera multiamire că se creéze reunioni femeiesci, cari se stă in legatura cu ele, dorescuiu, ca sensulu blandu si unmanitaru intotdeauna probatul alu femeilor se insuiesca a creá asemenei reuniuni de dame in numeru catu de mare. Mi va servi spre mare multiamire, a dă deplin'a mea ingrigire si a sprigni catu se pót de multu crearea si desvoltarea de asemenei reuniuni patriotice de dame. Acésta se-o aduceti la cunoscintia publica si se luati initiativele ce vi se pare, ca mai sunt de lipsa.

Ischl, 3 Septembre 1878.

Elisabet'a.

Societatea academica romana.

Sesiunea anului 1878.

Siedint'a dela 16 Augustu 1878.

Membri presenti: Dnii Aurelianu Petre S., Baritiu George, Caragiani Ioanu, Ghic'a Ioanu, Hasdeu Bogdanu P., Hodosiu Iosifu, Ionescu Nicolae, Laurianu Augustu Treb., Maniu Vasile, Odobescu Alexandru, Quintescu Nicolae, Romanu Alexandru, Sionu George, Sturdza Dimitrie A.

Presiedinte Ioanu Ghic'a.

Siedint'a se deschide la ora $1\frac{1}{2}$ p. m. Dupa ce se face apelulu nominalu, la care respundu 14 membri, d. presiedinte declara sesiunea anului 1878 deschisa; dupa care d. secretariu generalu da lectura reportului delegatiunei asupra rezultatului lucrarilor din anulu 1877—1878 si presentarea societelor pe acestu anu.

Din acestu raportu vedem, ca operele publicate in anulu trecutu sub ingrigirea membrilor delegatiunei sunt urmatóriile: "Istori'a lui Mihaiu Voda Viteazulu" de N. Balcescu, care opera a vediutu lumin'a mai an-taiu si a fostu primita cu deosebita simpatia de publicu. Ea s'a facutu sub privegherea dlui A. Odobescu, carele pe lenga prefacia a adausu la capetulu cartii si o serie de alte scrieri ale nemuritorului istoricu, relative la istoria nationala. "Istori'a romana" de Dione Cassiu, tradusa de d. Anghelu Dimitrescu s'a tiparit sub privegherea dlui G. Sionu. — Opusculul lui Dimitriu Cantemiru "Evenimentele Cantacuzinilor" s'a tradusu si tiparit sub ingrigirea dlui G. Sionu. Acestu opusculu apoi s'a intrunitu intr'unu singuru volumu cu unu altu opu a lui Cantemiru "Divanul". — Publicatiunile celealte, precum "Analele" partea II, "Istori'a imperiului otoman" partea II s'au mai intardiatu.

Delegatiunea face cunoscute, ca d. Grigorie Tocilesu, care fù insarcinatu a merge in Russi'a, spre a colatiună critic'a lui Cantemiru si a urmarí ori-ce alte scrieri ale acestui autoru, s'a intorsu de acolo cu unu succesu, ce a intreclu tóte asteptarile. — Delegatiunea aréta apoi intre altele, ca presentandu-se ocasiunea de a capeta pentru inavutirea colectiunei numismatice a societatii unu numeru de peste 200 monete, cele mai multe inedite, dela Petru Musiatu si Mircea I, a dispusu de a cumperá acelea monete cu pretiu de 4400 lei. — M. S. Domnitorulu, augustul presiedinte de onore alu societatii, a tramsu pentru bibliotec'a ei unu pretiosu opu in doue volume, ér' Prea S. S. parintele Melchisedecu, episcopulu Dunarei de josu si membru onorariu alu societatii i-a donat unu mare numeru de manuscrise de ale unui'a din veteranii literatice romane, banulu Vasile Varnavu. — Delegatiunea a facutu se se esecute portretul colegului d. D. M. Sturdza, fundatorul numismaticei romane, carui'a societatea i datoresce colectiunea ce posedă, totodata dela familie membriloru incetati din viétila a primitu gratisu numai portretele lui Eudosi si Alecsandru Hormuzachi; ér' cu mediulócele prevediute in budgetu a facutu prin comanda, portretele membriloru repausati Ioanu Eliade, P. Poer-

naru, C. Negruțiu, A. Papu Ilarianu si I. Massimiu. Acestea au costat 1300 lei.

Delegatiunea anuncia cu multiamire, ca unu numern insemnatu de manuscrife au venit pentru concursurile societatii, ceea ce denota, ca institutiunea societatii din ce in co probéza impulsuinea ce da junelor generatiuni pentru lucrările intelectuali. Operatele sunt: a) unul asupră petrecerei romanilor in Daci'a lui Traianu dela Aurelianu pana la anulu 1300, b) unul intitulat: "Memoriu asupră starii morale, sociale, politice si economice a tieranului romanu" c) unu altu operat intitulat: "Tieranul romanu" — Probele de traductiuni ce s'au presentat sunt in numru de 12: un'a din Plutarchu (Caiu Mariu), 5 din Herodotu; 6 din Pliniu.

Pentru premiul Nasturelu lit. B., că cea mai buna carte publicata in cursulu anului curentu, s'au depusu urmatóriile opere:

1. Cuvinte din betrani de d. P. B. Hasdeu.
2. O drama intitulata "La Plevna" de G. Sionu.
3. "Revolutiunea si revoluția de d. P. Telescu.
4. Operile dlui V. A. Urechia in 3 volume.

Acstea lucrari si opere voru face subiectulu principialu alu cercetarilor si deliberatiunelor societatii in sesiunea acésta. — Relativu la starea financiara a societatii tabel'a de gestiune si compturile aréta, ca la partea veniturilor din prevederile budgetare reale de 114,721 lei 8 bani, s'au incassat 111,815 lei 26 bani, deci urmăza a se mai incassá 2905 lei 82 bani. Inse remasitiele de a se incassá sunt de 7240 lei 75 bani, ceea ce inseamnă, ca constatarile au coversit prevederile budgetarie cu sum'a de 4334 lei 93 bani.

Dupa cetirea reportului se procede la alegerea secretariului ad hoc, la care d. G. Sionu, intrunindu 11 voturi, se proclama de alesu. D. presiedinte da apoi cetire programei, dupa care se ordinéza lucrările societatii din cursulu sesiunei. Dupa aceea se procede la alegerea diverselor comisiuni, prevediute in programa si in fine se decide, ca in tóte Joile, dela 24 Augustu inainte, siedintele societatii se fia deschise publicului. —

Siedint'a dela 17 Augustu.

Siedint'a se deschide la 2 óre p. m.

Se da lectura processului verbalu alu siedintiei precedente si se adopta.

Se comunica o adresa a dlui I. Ghic'a, prin care ofera peintru biblioteca 11 opuri straine pretiose. Societatea exprima multiamirile sale d-lui donatoriu.

Se comunica o scrisoare a membrului societatii d. canonicu T. Cipariu, prin care aréta, ca nu este in stare a veni si a luá parte la lucrările sesiunei din anulu acest'a. Societatea iá actu de acésta incunoscintiere. Dér' in aceiasi scrisoare d. Cipariu dicéndu: "Totodata rogu pe on. societate a'mi face cunoscetu, déca este aplicata in principiu a suscepse in analele anului curentu 1878 unu micu respunsu la critic'a publicata totu acolo la anulu 1876, asupr'a operei mele concursuali de "syntactic'a limbei romane", dupa ce totu in aceleasi anale din 1877 s'a publicat si numele autorului acelei opere, din care causa si anonimitatea concursuala a incetatu si autorulu a reintratu in dreptulu seu de a'si aperă opera'sa in analele societatii." Acésta provoca o'recare discutiune in senulu societatii. Dupa care societatea in unanimitate se pronuncia, ca ea nu pót admite a se tipari in analele sale decatul disertatiuni si lucrări, cari dupa regulamentele si statutele sale mai antaiu se cutescă in sinulu seu, si apoi dupa unu votu expresu capeta aprobatu de a se tipari.

Se mai comunica o adresa a dlui I. Cotovu, directorulu scólei primarie din Ismailu, prin care face cunoscetu motivele, pentru care nu a potut terminá lucrarea traducerei Titu Liviu, care se recomandu sectiunei filologice.

Dupa acestea membrii trecendu la lucrările comisiunilor respective, se occupa pana la 5 óre p. m.

Siedint'a dela 18 Augustu.

Siedint'a se deschide la 2 óre p. m.

Se da lectura processului verbalu alu siedintiei precedente si se adopta.

Se comunica o adresa a dlui professoru Frolle, prin care ofera pentru bibliotec'a societatii 3 exemplare din opusculul seu: "Utilitatea studiilor unei latini in România". Societatea primește cu multumire.

Se mai comunica o scrisoare a dlui N. Teleclu, membru corespondentu alu societatii, prin care tramite unu operat, cu titlulu: "Notiuni de știință basă, acidu si sare". Se tramite la sectiunea de științe.

Se cutescă o scrisoare a dlui N. Densusianu, care anuncia, ca a scrisu istoria revolutiunei lui Horia si cere ajutoriulu societatii spre a o poté tipari. Se decide a indreptá la sectiunea istorica.

D. Baritiu comunica o disertatiune a dlui Dr. Vasile intitulata "Darwinismul", care se indreptă secinei sciintielor naturale. Asemenea comunica, ca d. H. I. Teleclu are pregatite doue operate, unul "Fauna și Biltz", tradusa in romanesce, si altul "Enumerează se nea plantelor" dupa Dr. Fetu. — Se de insur-dupa ce voru veni manuscrifele, se se indrepteze ii respectiva.

Siedint'a dela 19 Augustu.

Siedint'a se deschide la 2 ore p. m.

Dupa lectur'a apelului nominalu, la care respundu 13 membri, d. secretariu ad-hoc da lectur'a processului verbalu alu siedintie precedente, care se adop'ta.

Se comunica o scrisore a lui Nicolau Barbulescu, prin care aduce la cunoscinta, ca traducerea lui Titu Liviu, cu care a fostu iusarcinata, a terminat'si ca peste pagine dile, cari i mai trebuesc pentru prescriere pe curat, o va tramite. Se decide a se indreptá la sectiunea filologica.

Se mai comunica o scrisore a lui Gr. Stefanescu, membru actualu alu societatii, prin care aduce la cunoscinta, ca aflanduse la Parisu, unde ia parte la lucrari congressului international de geologia, regreta, ca nu va poté luá parte la lucrari societatii, de catu catra capetulu sessiunei. — Se iá actu de acésta notificare.

Invetiamentulu superioru la romanii ardeleni.

„Augs. Allg. Ztg.“ continuandu espuerile sale statistice si comparative despre invetiamentulu inferioru si superioru in Ungaria, trecendu la gimnasiu, constata o sporire atatu in institutu catu si in studenti numai la unguri, nemti, pe candu despre romani dice, ca la ei numerulu institutelor stagnáza, ér' celu alu scolarilor crescere in modu ingrijitor. Catu pentru tinerimea romana dela universitatil din Clusiu si Pest'a, dice, ca face in totalu abia vreo 60. Romanii sunt mai reu representati in instructiunea mai inalta de catu ori-care altu poporu colocitoru mai puçinu numerosu; acésta impregiurare trista ia mereu dimensiuni.

La aceste adauge „Romania libera“:

Corespondentulu lui „Augs. Allg. Ztg.“, desi mai consciuntiosu de catu multi altii, nu se pote opri a nu face din acésta impregiurare nesce conclusiuni, cari sub reportulu etnograficu, romanilor ardeleni numai pagubitoru potu fi. Datele statistice, infac'siate de corespondentulu mentionat potu fi drepte; lasate singure ele ar' poté fi vata-mator elementului romanu transcarpatinu, pe candu espligate prin atatea si atatea impregiurari mai pesusu de voint'a romanilor, resultatul loru moralu striciatosu, ar' poté fi impedeclatu. Datori'a confratilor nostri din Ardeau este de a se face cunoscuti Europei civilisate. Ocasuni mai binevenite, ca congressele si statistice deja trecute séu viitóre nu potu fi altele. Delegatii maghiari, cari cunoscu bine relatiunile interne, le falsifica in interesulu rasei loru. Insarcinatii Romaniei, cá toti „eruditii“ ei in genere, nu isi dau din nenorocire ostenéla a studiá relatiunile etnografice séu statistice de peste Carpati. Romanii ardeleni gandescă-se d'r' ca sunt avisati asi infaci'sia singuri reporturile loru etnografice precum si a esplicare cifrelle statistice actuale, din modulu, in care con-vietuesc cu ungurii. Activistii ardeleni mai multu serviciu faceau natuinei loru la congressele din Paris, de catu voru face, cá slugi servile elementului ungurescu in camer'a din Pest'a."

Convocare.

In urm'a decisiunei adunarei despartiementului X alu „Associatiunei romane transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu“, tienute in Iuliu a. tr. in Budelecu, prin acésta sub-scrisulu comitetu aduce la cunoscinta publica, cumu-ca adunarea amintitului despartiementu in anulu acest'a va fi in Fenesiulu-sasescu lenga Clusiu la 22 Septembre st. n. Dreptu aceea cu tota onórea suntu invitati toti onoratii membrii ai despartiementului acestuiu, precum si toti amicii inaintarei poporului romanu, in interessulu culturei a se presentá in numeru catu se pote mai mare pe diu'a memorata la dis'a adunare.

Cu acésta ocajune ne luamu libertate a rogá de nou pe acei stimati membri ai despartiementului, cari la invitarea comitetului din anulu trecutu n'au binevoitu a se dechiará, déca mai vreu a remané membri séu nu, se binevoiesca a-o face acésta catu mai curéndu, pentru tienera in evidencia regulata a tuturor agendelor comitetului.

Clusiu in 3 Sept. 1878.

In numele comitetului desp. X.:

Dr. G. Silasim. p., Basiliu S. Podoba m. p., direct. desp. actuarulu int. alu desp.

Di'vers'e.

(Serbi'a si Romania.) Se scie — ie „L'Orient“ — ca in diu'a de 10/22 Aug. versarea nascerei principelui Milan s'a celebrat in biseric'a serbesca din Bucuresci unu Te Deum, care au asistat d. Campinianu, ministru de externe si interimalu de afacerile straine, (d. Cozaneanu se afla inca in congediu), unu adjutantul lui principelui Carolu, generalulu comandantul alu voivodii a doua teritoriala si prefectulu politiei. ei fratest'a in 22 Aug., proclamandu-se de

catra principale Milan independentia Serbiei, d. Campineanu ministru inter. alu afacerilor straine, s'a grabit a felicitá in numele guvernului romanu pe guvernul serbescu de acestu fericitu evenimentu, d. Risticu a multiamitu telegrafice lui Campinianu de felicitatiunile si urarile pentru felicitarea Serbiei, asigurandulu totodata de urarile si simpathiile guvernului serbescu pentru Romania. —

(Societatea romana de cantari si musica din Caransebesiu) isi va tiené adunarea generala Dumineca in 3/15 Septembre 1878 la 3 ore dupa ameadi in localitatele casinei romane.

(Biserica jafuita.) In nöpte de 31 Augustu a. c. biserica rom. catolica din Csik-Sz. Simon a fostu jafuita. Hotii au dusu cu sine si o monstrantia, unu ciboriu si unu potiru.

(Financiele Romaniei.) „Monitorul officiale“ publica o dare de séma de veniturile statului incasate dela 1 Ianuariu pana la 1 Iuliu 1878, in comparatiune cu incasarile lunilor corespondintore din 1877. Din acésta dare de séma resulta ca in cele de antaiu siese luni ale anului curinte, s'a incasatu sum'a de 77,726,805 lei, 65 b., adeca 39,227,645 l., 5 b. mai multu de catu in prim'a jumetate a anului trecutu 1877. In acésta suma intra si 22,466,775 l., 82 b., incasati din escedintele calilor ferate concedate. Pentru a poté apretiá, dupa just'a lui valóre, acestu resultatu si prin urmare starea, in care se gasescu financiele statului, n'avemu de catu se ne amintim, ca budgetul anului 1878 fiséza veniturile la sum'a de 93,372,451 lei, afara de cele 28 milioane din bilette ipotecare, din care pana acum nu s'au emisu de catu 2,125,000. In cele de antaiu siese luni incasandu-se 77,726,805 l., 65 b., n'ar' mai remané de incasatu pentru acooperirea budgetului, in cea de a dou'a jumetate a anului, de catu 15,645,645 l. 35 b. Urmandu-se incasarile, cá si pana acum, ceia ce e nu numai probable, ci sicuru, ca-ci recolt'a fiindu strinsa, acésta va inlesni plat'a impositelor, sum'a ce este de incasatu nu numai se va incasá, d'r' va fi cu multu intrecuta. Asia d'r' potemu sterge cu deseverisire cuventulu de deficitu din budgetulu si espuerile nóstre financlarie. Nu numai nu va fi deficitu, d'r' vomu incheia anulu chiara cu una escedinte dela incasari.

(Ratificarea tractatului dela Berlinu.) Eca datele candu capii Statelor ce au luat parte la Congressulu din Berlinu au subsemnat tractatulu de pace. Maresialulu de Mac-Mahon l'a subsemnatu la 23 Iuliu; instrumentul este contra semnatu de d. Waddington; In aceiasi zi l'a subsemnatu imperatulu Alesandru la Tzarskoe-Selo, si regin'a-imperatresa Victori'a la Osborne. Instrumentulu russu pôrta si iscalitul'a principelui Gorciakoff. Instrumentulu anglesu nu pôrta de catu numele reginei; Regele Umbert a ratificatu tractatulu la 24 Iuliu la Turino, cu contra-semnatul'a comitelui Andrásy si a baronului de Poat, ministru plenipotentiaru pentru expedițiune; pentru Germania, la 29 Iuliu, principalele mostenitoriu a subsemnatu cu contra-semnatul'a comitelui de Solberg-Wernigerode; Ratificarea austriaca este in latinesce impreuna cu semnatul'a imperatului; a Angliei este in anglesesce; a Italiei italienesce; aca a Francei in francesesce; a Russiei in limb'a russa cu traducere in francesesce, traducere, care nu este iscalita de catu de principale Gorciakoff; Protocolul de schimbare a ratificatorilor este subsemnatu pentru Germania de d. Radovici; pentru Austro-Ungaria de baronulu de Mayr; pentru Francia de comitele de Mouy; pentru Marea Britanie de lordulu Odo Russell; pentru Italia de comitele de Launay; pentru Russia de d. Arapoff; pentru Turcia de Sadulah-bey. „Rom.“

(Catastrof'a dela Miscolcz) Despre acésta i se scrie foie maghiare „Nemzeti Hirlap“ cu dat'a 31 Aug. urmatoriele. „Aséra m'am intorsu dela Miscolcz, unde am fostu martorulu unui casu elementaru infricosiatu. In sér'a de 30 Augustu me aflam cu unu amicu alu meu in cas'a deputatului Horvath. Abia ne amu fostu reintorsu de acolo acasa si catra 11 ore amu fostu destepatati din somnu de o fortuna terribila. Asemenea tunete si astfelui de fulgere continue namu mai vediutu. In tempu de 15 minute cetatea a fostu lumiuata mai neintreruptu de lumin'a fulgerelor si o ruptura de nuori se versă in stradele orasiului. — De odata esi afară riuletiul

Sinv'a si valea si inundarea totu orasiulu ducentu cu sine poduri, case, ómeni si vite. Ap'a veni si crescute atatu de rapede, incatul autoritatea n'a pututu face nemicu si ómenii erau ametiti si consternati. Nici odata in Miscolcz n'a fostu o inundare mai mare. Aprópe 3 ore a durat u tempestatea si facendu-se diua, vediuramu jumetate orasiulu ruinatu. Cu o di mai inainte inca priveamu cu bucuria la orasiu, care in timpulu din urma a fostu infrumusetat in tóte privintiele, si in dimineti'a urmatorie ni se oferi unu aspectu cutrieratoriu de anima. Tóte podurile si pasagiulu ruinatu. Mai toti pomii trantiti la pamentu, la tiermulu Sinvei renduri intregi de case duse de apa; ici vedea case derimate, colo magazine si pivnitie pline cu apa. De jumetate goli, plini de tina si cu feciele inmarmurite de spaima amblau locutorii incóce si incolo, scotiendu ap'a din pivnitie, cautandusi obiectele perduite, plangendu pe morti. Pana la 12 ore din di, candu am parasit u orasiulu, erau adunate deja 87 de cadavre: femei, barbati, betrani, juni, copii. Aici se pléca unu copilu peste corpulu tatalui mortu, colo unu tata peste cadavrele copiilor sei. Aci o mama, care a scapatu, tiene in braçie unu copilu mortu si unu viu, care plangea; colo sta intinsa pe pamentu o feta de 16 ani cu-o cruciulita de aur la gât si cu espressiune atatu de dulce in faç'a ei, cá si candu ar' dormi. Aci punu in cosciugu pe unu betranu, pe care ap'a l'a scosu diu patulu, unde zacea bolnavu. Dér' numai voiu se continuu descrierea acésta durerósa. Orasiulu veselu si viu Miscolcz a devenit u cotate a jalei si a ruinei. Daun'a materiala trece peste unu milionu. Misericórdia mai cu séma la clasele serace mare si e mare lipsa de ajutoriu.

(Spediu ratatu.) Cetim u in „Curier. de Bacau“: G. Budeanu, in etate cá de 30 ani, nascutu in Bârladu, fostu comerciantu, domiciliat in Galati, insuratu, avendu 3 copii, in timpulu baiorului dela Slanicu, a venit singuru si s'a augmentat u servu la d. G. Carpu din Iasi, ce venise la bai. Intr'un'a din dile remase acasa si, ajutat u de unu cutitu, sparge lad'a stapanului, luandu'i 420 franci argintu, pe care i-a si ingropat in dosulu bucatariei. Apucat u stapanu, a apusu adeverulu, inapoianu si banii. Primarele, sesisatu, l'a pusu sub paza. La 12 a. c. d. substitutu sesecce in Slanicu pentru a si luá famili'a; primariul indata anuncia si primește ordinulu a incheia processu-verbalu si a'lui tramite la parchetu. Primarele ese, si dupa 10 minute se intorce, reportandu substitutului, ca preventul s'a speudiu ratatu. D. substitutu indata s'a insoçit u de d-nii medici Aronovici si Sculy; alerga, pune si taie curéa (incingatorea), cu care se strangulase de unu latu din camer'a inchisorei provisorie, si incercă totu possibilulu prin spirturi, frictiuni si intrebuintarea masinei electrice, pentru a'lui intorce la vietia; d'r' a fostu peste potentia. S'a incheiatu processu-verbalu si l'au si inmormantat in acel catunu.

 Dela I-a Septembre st. v. se deschide unu nou abonamentu la „Gazet'a Transilvanie.“

Pretiulu de prenumeratiune pentru cele patru luni din urma ale anului este 3 fl. 50 cr. v. a.

Pretiurile piatice

in 6 Septembre n. 1878

	Hectolitre. fl. cr.	Hectolitre. fl. cr.
Grana	fruntea	7.60
	midiulocu	6.80
	de diosu	5.60
Mestecatu	5.20
Secara	fromosa	4.20
	de midiulocu	3.80
Ordiulu	frumosu	4.10
	de midiulocu	4.—
Ovesulu	frumosu	2.90
	de midiulocu	2.70
Porumbulu	5.40
Meiu	7.10
Hrisca	—

1 Chilo. fl. cr.

Carne de vita

de rimatoriu

de berbece

100 Chile. fl. cr.

Seu de vita prospetu

topitu

40.—

Cursulu la burs'a de Viena

in 6 Septembre st. n. 1878

5% Rent'a charthia (Metalliques)	61.75	Oblig. rurali ungare	73.25
5% Rent'a argintu (prumutu nationalu)	63.30	" " Banat-Timis	77.25
Losurile din 1860	112 —	" " transilvane	86.—
Actiunile bancei nation. 806.—		" " croato-slav.	76.—
" instit. de creditu 242.50		Argintulu in marfuri	100.15
Londra, 3 luni	115.80	Galbini imperatesci	5.49
		Napoleond'ori	9.28
		Marci 100 imp. germ.	57.20

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografa: Ioane Gött si fiu Henricu.